

2023-02-14

Dnr: KS 2023/270

Handläggare
Ewa Lundqvist
ewa.lundqvist@vanersborg.se
0521-721155

Mottagare
Kommunstyrelsen

Disposition av den kommunala resultatutjämningsreserven

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen ges mandat att ianspråka avsatta medel ur kommunens resultatutjämningsreserv vid upprättande av förslag till budget för år 2024. Kommunstyrelsen förutsätts hantera frågan med stor återhållsamhet och försiktighet.

Nämnderna uppmanas till stor återhållsamhet under både 2023 och 2024 och förväntas anpassa verksamhet och ambitionsnivåer till de ekonomiska ramarna.

Sammanfattning av ärendet

Vänerns kommuns resultatutjämningsreserv (RUR) innehåller 50 mnkr vilket är maximalt belopp enligt beslutade riktlinjer för RUR. Enligt riktlinjerna kan RUR disponeras i samband med budget/bokslut för att utjämna för intäkter över en konjunkturcykel.

I förslaget till Anvisningar med ramar för budget 2024 och ekonomisk plan för 2025-2026 konstateras att de ekonomiska förutsättningarna försämras under 2024. Prognoser från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) visar på lågkonjunktur som gör att kommunens budgeterade resultat 2024 inte uppnår balanskravet. Resultaten i planen för 2025 och 2026 ser betydligt bättre ut. Mot bakgrund av den skiftande konjunkturen är det rimligt att disponera medel ur den kommunala utjämningsreserven år 2024 för att utjämna resultaten och därmed inte behöva sätta in ytterst kännbara åtgärder i verksamheterna under ett år, 2024. Kommunledningen kommer dock att uppmärksamt följa utvecklingen under 2023, både vad gäller kommunens ekonomi och omvärldsförutsättningar och kommer att vid behov föreslå ytterligare åtgärder för att balansera kommunens ekonomi. Nämnderna uppmanas till stor återhållsamhet under både 2023 och 2024 och förväntas anpassa verksamhet och ambitionsnivåer till de ekonomiska ramarna.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Enligt kommunallagen får en kommun reservera medel till en resultatutjämningsreserv (RUR) som får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Kommunen måste besluta om hur reserven ska hanteras och hanteringen ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige ska besluta om.

Vänerns kommun har sammanlagt reserverat 50 mnkr i en resultatutjämningsreserv i samband med tidigare års bokslut. Enligt kommunens riktlinjer kan RUR disponeras i

samband med budget/bokslut för att täcka underskott som uppstått på grund av lågkonjunktur. RUR har maximerats till 50 mnkr. Arbetsgången för hantering av RUR är att kommunstyrelsen lämnar förslag antingen till kommunfullmäktige i årsredovisningen eller i budgetanvisningarna avseende avsättning och eventuell disposition av resultatutjämningsreserven.

I förslaget till Anvisningar med ramar för budget 2024 och ekonomisk plan för 2025-2026 konstateras att de ekonomiska förutsättningarna försämras under 2024. Enligt SKR går Sverige in i en lågkonjunktur 2023 med negativ tillväxt, minskad efterfrågan av arbetskraft och stigande arbetslöshet. Det ligger till grund för att kommunens budgeterade resultat 2024 inte uppnår balanskravet. Det är bland annat pensionskostnaderna som fortsätter stiga då inflationen prognostiseras vara hög även under 2023 vilket är grunden för beräkningen av pensionskostnaderna 2024. Från och med 2024 prognostiseras en lägre inflationsutveckling vilket gör att kostnaden för pensionerna minskar och resultaten för de kommande två åren i den ekonomiska planen, 2025 och 2026, är betydligt bättre. Båda åren uppnås kommunens finansiella mål om 2 % av skatter och generella statsbidrag utifrån SKR:s prognoser om inflation mm. De låga resultaten i budget 2023 och 2024 är kopplade till den höga inflationen som driver upp pensionskostnaderna. De förbättrade resultaten 2025 och 2026 förutsätter att inflationen för 2024 sjunker under Riksbankens inflationsmål om 2 %.

Mot bakgrund av den skiftande konjunkturen bedöms det rimligt att disponera medel ur den kommunala utjämningsreserven år 2024 för att utjämna resultaten och därmed inte behöva sätta in ytterst kännbara åtgärder i verksamheterna inför ett enskilt år, 2024. Det är dock viktigt att vara återhållsam och försiktig med att disponera medel ur RUR då SKR anger att prognosen för perioden 2024-2026 är ytterst osäker och egentligen kan betraktas som en kalkyl. Kommunledningen kommer dock att uppmärksamt följa utvecklingen under 2023, både vad gäller kommunens ekonomi och omvärldsförutsättningar och kommer att vid behov föreslå ytterligare åtgärder för att balansera kommunens ekonomi. Nämnderna uppmanas till stor återhållsamhet under både 2023 och 2024 och förväntas anpassa verksamhet och ambitionsnivåer till de ekonomiska ramarna.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens budgetberedning.

Underlag

Beslutade riktlinjer för resultatutjämningsreserv KF 2013 §73

Thomas Sannemalm

Ekonomichef

Sändlista

Samtliga nämnder
Ekonomikontoret
Kommundirektören

Riktlinjer för resultatutjämningsreserv

Beslutad av Kommunfullmäktige § 73 2013-06-12

Avsättning till resultatutjämningsreserv

Avsättning till resultatutjämningsreserv sker årligen enligt den maximala nivå som stadgas i kommunallagen, d.v.s. *med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen eller landstinget har ett negativt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.*

Resultatutjämningsreservens storlek maximeras till 50 Mkr.

Disposition av resultatutjämningsreserv

Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med budget/bokslut för att täcka underskott som uppstått på grund av lågkonjunktur.

Arbetsgång avseende årlig hantering av resultatutjämningsreserv

Kommunstyrelsen lämnar förslag antingen till Kommunfullmäktige i årsredovisningen eller i budgetanvisningarna avseende avsättning och eventuell disposition av resultatutjämningsreserv.

Tillämpning

Ovanstående riktlinjer tillämpas fr.o.m. årsredovisning 2013.

Dokumentbeteckning Riktlinjer för resultatutjämningsreserv		Dnr	Sida 1 (1)
Beslut Kommunfullmäktige	Antagen, datum	Dokumentansvarig Ekonomichefen	

§ 73

Dnr 2013/133

Riktlinjer för kommunal resultatutjämningsreserv samt förslag till avsättning för åren 2010-2012

Ärendebeskrivning

Riksdagen beslutade 2012-11-28 om att komplettera befintlig lagstiftning om God ekonomisk hushållning. Den förändrade lagstiftningen ger nya möjligheter att utifrån reglerna om balanskravet öppna upp för möjligheten att utjämna intäkter över tid genom en resultatutjämningsreserv. De kommuner och landsting som väljer att använda sig av möjligheten med resultatutjämningsreserv ska även besluta om lokala riktlinjer för hanteringen av denna.

Ekonomikontoret har i skrivelse 2013-03-26 redovisat att de förändrade reglerna trädde i kraft 2013-01-01. Det innebär att det nya regelverket inte tillämpats i årsredovisningen för 2012, utan först i årsredovisningen år 2013. I budgeten för 2014 blir det i förekommande fall aktuellt att tillämpa de nya reglerna.

Under 2013 finns möjligheten att göra reserveringar av de eventuella ekonomiska övertott för åren 2010, 2011 och 2012 som överskrider de gränsvärden som regelverket stipulerar. Beslut om den sådan retroaktiv reservering måste fattas av Kommunfullmäktige under år 2013, därefter är det inte möjligt.

Av ekonomikontorets ovan angivna skrivelse framgår möjligheter och begränsningar att göra reserveringar. I skrivelsen redovisas också regelverket kring hur resultatutjämningsreserven får användas. Ekonomikontoret har även klargjort riktlinjer för god ekonomisk hushållning, underlag för resultatutjämningsreserv för året 2010-2012 samt gjort en beräkning för Vänersborgs kommun vad gäller beräknat maxutrymme för avsättning till resultatutjämningsfond under 2013. Till skrivelsen har fogats riktlinjer för resultatutjämningsreserv samt förslag till maximal avsättning med 50 Mkr för åren 2010-2012.

Kommunstyrelsen behandlade ärendet 2013-05-08, § 119, då ekonomichefen Thomas Sannemalm informerade. Kommunstyrelsen konstaterade att ärendet åter skulle behandlas av Kommunstyrelsen vid sammanträde 2013-05-28.

Ärendet har beretts av Kommunstyrelsens arbetsutskott där det konstaterades att ett antagande av riktlinjer för kommunal resultatutjämningsreserv samt förslag till avsättning, ska beslutas av Kommunfullmäktige. Kommunstyrelsens arbetsutskott överlämnade ärendet till Kommunstyrelsen utan beslutsförslag.

Forts § 73

Dnr 2013/133

Kommunstyrelsens behandling av ärendet 2013-05-28, § 126

Ekonomichefen Thomas Sannemalm informerade.

Anders Forsström (M) yrkade att Kommunfullmäktige fastställer föreslagna riktlinjer med följande undantag:

Under rubriken "Disposition av resultatutjämningsreserv" ska texten ha följande lydelse: Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med budget/bokslut för att täcka underskott som uppstått på grund av lågkonjunktur.

Under rubriken "Arbetsgång avseende årlig hantering av resultatutjämningsreserv" ska texten ha följande lydelse:

Kommunstyrelsen lämnar förslag antingen till Kommunfullmäktige i årsredovisningen eller i budgetanvisningarna avseende avsättning och eventuell disposition av resultatutjämningsreserv.

Marie Dahlin (S) och Bo Carlsson (C) yrkade bifall till Anders Forsströms (M) förslag.

Ordföranden antog som sitt eget förslag "Riktlinjer för resultatutjämningsreserv" med de ändringar som framgår av Anders Forsströms (M) ovan redovisade yrkande.

Ordföranden ställde sitt eget förslag under proposition och fann att Kommunstyrelsen bifallit detta.

Kommunstyrelsen förslag till Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslutar att fastställa föreslagna riktlinjer med följande ändringar:

Under rubriken "Disposition av resultatutjämningsreserv" ska texten ha följande lydelse: Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med budget/bokslut för att täcka underskott som uppstått på grund av lågkonjunktur.

Under rubriken "Arbetsgång avseende årlig hantering av resultatutjämningsreserv" ska texten ha följande lydelse:

Kommunstyrelsen lämnar förslag antingen till Kommunfullmäktige i årsredovisningen eller i budgetanvisningarna avseende avsättning och eventuell disposition av resultatutjämningsreserv.

Kommunfullmäktige beslutar vidare avsätta 50 mkr i resultatutjämningsreserv avseende åren 2010-2012.

Forts § 73

Dnr 2013/133

Förslag till riktlinjer för resultatutjämningsreserv har som bilaga fogats till Kommunstyrelsens protokoll.

Kommunfullmäktiges behandling av ärendet

Ordföranden redovisade förslag till beslut.

Gunnar Lidell (M) yrkade bifall till Kommunstyrelsens förslag med instämmande av Marie Dahlin (S), Niclas Claesson (M), Bo Carlsson (C), Lennart Niklasson (S) och Lena Eckerbom Wendel (M).

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa Riktlinjer för kommunal resultatutjämningsreserv med följande ändringar: Under rubriken "Disposition av resultatutjämningsreserv" ska texten ha följande lydelse:

Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med budget/bokslut för att täcka underskott som uppstått på grund av lågkonjunktur.

Under rubriken "Arbetsgång avseende årlig hantering av resultatutjämningsreserv" ska texten ha följande lydelse:

Kommunstyrelsen lämnar förslag antingen till Kommunfullmäktige i årsredovisningen eller i budgetanvisningarna avseende avsättning och eventuell disposition av resultatutjämningsreserv.

Kommunfullmäktige beslutar vidare avsätta 50 mkr i resultatutjämningsreserv avseende åren 2010-2012.

Bilaga

Bilaga 1 Riktlinjer för resultatutjämningsreserv

Protokollsutdrag:

Ekonomikontoret som har att redigera dokument samt informera och publicera